

Нацрт

На основу члана 41а став 2. Закона о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16)) и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14),

Влада доноси

УРЕДБУ
О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАШТИЋЕНОГ СТАНИШТА
„ТОЛИНЦИ”

Члан 1.

Подручје Заштићено станиште „Толинци” налази се у равничарском пределу југоисточног Срема, на југозападној граници Београда у приобаљу Саве, проглашава се за заштићено станиште под именом „Толинци” и ставља под заштиту као подручје II категорије, односно заштићено подручје од регионалног значаја.

Члан 2.

Заштићено станиште „Толинци” ставља се под заштиту у циљу заштите и одржавања значајних станишта и осталих вредности. Спада у травна, флористички сиромашна станишта која су сува или сезонски влажена, са више од 30% вегетацијског покривача, која у типолошком смислу припадају умерено влажним панонским ливадама. Ради се о мозаику заједница где доминира зељаста вегетација сачињена од ниских до средње високих зељастих биљака, пре свега трава и травовидних врста или се појављује редукована шумска вегетација (живице и фрагменти шумовито-травнате површине са покровношћу дрвећа од 5-10%). Присутне су и фертилизоване травне формације које се поновно засејавају и агрикултурно унапређују, укључујући и сукцесивне коровске заједнице.

Евидентирано је присуство око 60 врста сисара, од чега се 29 врста налази у статусу строге заштите, док се њих 21 третирају као заштићене дивље врсте. Најбројнију групу сисара, чине слепи мишеви, а након њих се по бројности јављају глодари, заједно са зечевима, и ради се углавном о врстама које су прави, аутохтони становници природних или у различитом степену измењених екосистема. који се срећу на локалитету Толинаца и околине. Најчешћи и најбројнији представници фауне сисара су хрчак, слепо куче, текуница или миш хумкаш, као и врста које настањују јако влажна и водена станишта (водена волухарица, ондатра). Од ловних врста јављају се зец, срна, дивља свиња.

Фауна птица ширег подручја обухвата 108 врста, што чини око 30% укупног броја врста птица забележених у Србији. Од укупног броја врста, 86 врста са списка орнитофауне ширег подручја су строго заштићене врсте, док 21 врста припада категорији заштићених врста и међу њима се налази 13 ловних врста. Врсте које се могу издвојити по значају, како националном тако и међународном, а стални су елементи фауне птица рубних површина и непосредне околине, су: орао кликташ, белорепан, црна луња и црна рода. Уз канале и уз депресије у којима се повремено појављује вода и које су делимично или у потпуности обрасле барском вегетацијом, а које представљају део влажних станишта, могу се наћи и: Мала бела чапља, Велика бела чапља, Сива чапља, Бела рода, Барска

шљука и друге врсте које настањују ова станишта. Имајући у виду значај ових врста, део подручја Толинаца препознат је и као део међународно значајног подручја за птице (ИВА) Обедска бара, чине источну границу овог подручја и сврстан је у еколошки значајна подручја националне еколошке мреже.

Такође је забележено присуство укупно 10 врста водоземаца и гмизаваца, од чега је чак 8 врста у статусу заштите.

Члан 3.

Заштићено станиште „Толинци” налази се на територији града Београда и обухвата делове подручја катастарских општина Прогар и Петровчић, на територији општине Сурчин, укупне површин 700,8312 ha, од чега је у режиму II степена заштите 49,3751ha, а у III степену заштите 651,4561ha.

Власници земљишта на подручју заштићеног станишта Толинци су Министарство пољопривреде и заштите животне средине, ЈВП „Србијаводе“ и Општине Земун и Сурчин. Процентуално највећу површину поседује Министарство пољопривреде и заштите животне средине и она износи 97,99% укупне површине добра. Земљиште у власништву ЈВП „Србијаводе“ и општина Земун и Сурчин износи 2,01%.

Опис границе и графички приказ Заштићеног станишта „Толинци” дати су у Прилогу - Опис границе и графички приказ Заштићеног станишта „Толинци”, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 4.

На подручју Заштићеног станишта „Толинци” из члана 3. ове уредбе, није дозвољено обављати радове и активности, за које се у складу са законом којим се уређује заштита природе, утврди да могу оштетити популације, заједнице и станишта биљних и животињских врста из члана 2. ове уредбе, нарушити природне процесе и еколошку целовитост подручја или значајно неповољно утицати на естетска и културно-историјска обележја подручја и животну средину.

Члан 5.

На подручју Заштићеног станишта „Толинци” утврђују се режими заштите II и III степена.

Режим заштите II степена, укупне површине 49,3751 ha, односно 7,05 % подручја Заштићеног станишта „Толинци”, обухвата локалитет „Поповача“ у оквиру кога су издвојене три подцелине.

Режим заштите III степена, укупне површине 651,4561ha, односно 92,95 % подручја Заштићеног станишта „Толинци”, обухвата преостали део заштићеног подручја који није обухваћен режимом заштите II степена.

Члан 6.

На подручју Заштићеног станишта „Толинци”, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена спроводи се проактивна заштита и могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, уређења објеката културно-историјског наслеђа, одржања и унапређења природних екосистема, предела и објеката геонаслеђа, очувања

еколошке целовитости и одрживог коришћења природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, на површинама на којима је утврђен режим заштите III степена, забрањују се и:

- 1) изградња свих објеката индустријског, привредног и стамбеног карактера;
- 2) образовање депонија и складиштење свих врста комуналног, индустријског и другог отпада;
- 3) сеча постојећих жбунастих фрагмената у виду живица који су значајни биотопи за гнезђење птица и као станиште других животињских група;
- 4) паљење корова и уклањање вегетације паљењем;
- 5) радови који нарушавају оптимални водни режим природног периодичног плавлјења подручја, у циљу одржавања повољног нивоа подземних вода (исушивање, изградња дренажних канала и сл.);
- 6) мелиоративни радови, пошумљавање или преоравање влажних станишта (влажне ливаде, баре);
- 7) уништавање и сакупљање строго заштићених и заштићених биљних и животињских врста;
- 8) уништавање и онемогућавање мозаичне структуре и функционалне повезаности станишта;
- 9) промена континуитета зелених површина чија структура и намена подржава функције коридора;
- 10) промена морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;
- 11) лов, узнемиравање фауне и сакупљање јаја;
- 12) уношење инвазивних и алохтоних врста флоре и фауне;
- 13) наставак радова уколико се у току њиховог извођења наиђе на геолошко-палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) или минеролошко-петролошке локације који би могли представљати заштићену природну вредност;
- 14) наставак радова уколико се током њиховог извођења наиђе на материјалне остатке који предпостављају археолошку грађу, односно добро које ужива предходну заштиту;

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) изградња објеката и инфраструктурне опреме у циљу уређења и презентације заштићеног станишта;
- 2) захватање вода;
- 3) сакупљање флоре у складу са Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре;
- 4) употреба хемијских средстава уз сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине;
- 5) ложење ватре, осим на местима одређеним за ту намену;
- 6) кошење и уклањање вегетације са природно периодичних влажних станишта, како би се спречило њихово нарастање;
- 7) лов се ограничава на санитарни одстрел и планско регулисање бројности дивљачи;

- 8) други радови и активности који могу имати знатно неповољан утицај на природне и створене вредности заштићеног станишта;
- 9) подизање објеката за конвенционално гајење домаћих аутохтоних животиња;
- 10) постављање вештачких дупљи за гнезђење птица и осматрачница, односно стајанки за птице за коришћење истих од стране птица за осматрање и лов, што као крајњи циљ има успостављање биолошког вида контроле плена птица (ситни сисари, инсекти).

Члан 7.

На површинама на којима је утврђен режим заштите II степена спроводи се активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Осим забране радова и активности које су као такве утврђене чланом 35. Закона о заштити природе, на површинама на којима је утврђен режим заштите II степена, забрањује се и:

- 1) изградња индустријских, привредних, стамбених, викенд и свих других објеката;
- 2) уклањање травног покривача са површинским слојем земљишта;
- 3) експлоатација природних ресурса, сировина, материјала из корита барских станишта, глине и сл.;
- 4) употреба заштитних хемијских препарата, осим у акцидентним ситуацијама;
- 5) уношење инвазивних и алохтоних врста флоре и фауне;
- 6) уништавање и сакупљање строго заштићених и заштићених биљних и животињских врста;
- 7) пренамена површина на којима се налазе влажна станишта;
- 8) радови који нарушавају оптимални водни режим природног периодичног плавлјења подручја у циљу одржавања повољног нивоа подземних вода (исушивање, изградња дренажних канала и сл.);
- 9) мелиоративни радови, пошумљавање или преоравање влажних станишта (влажне ливаде, баре);
- 10) преусмеравање воде и исушивање влажних станишта (дренажни канали) и бара као специфичних станишта флоре и фауне;
- 11) паљење трстика и шибљака;

Радови и активности ограничавају се на:

- 1) изградња свих врста објеката, укључујући и привремене објекте за боравак у природи у циљу функционисања и презентације природног добра;
- 2) кошење и уклањање жбунасте вегетације са природно периодичних влажних станишта, како би се спречило њихово зарастање;
- 3) кошење, на просторно и временски ограничене активности, уз примену заштитних мера за флору и фауну;
- 4) пашарење, на просторно и временски ограничене активности, у складу са капацитетом и природним вредностима;
- 5) уклањање приобалне вегетације, на потребе ревитализације и одржавања канала, с тим што временски размак између два чишћења истог канала треба да буде већи од 3 године;
- 6) обављање научно-истраживачких активности (које не мењају основне карактеристике станишта), уз претходну сагласност стручне службе заштите природе.

Члан 8.

Заштићено станиште „Толинци” поверава се на управљање Удружењу „Ресурс центар Толинци” из Прогара (у даљем тексту: Управљач).

У обављању законом утврђених послова управљања заштићеним подручјем, Управљач је овлашћен и дужан нарочито да: организује чуварску службу; обележи заштићено подручје и подручје заштитне зоне; донесе план управљања, годишњи програм управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби; води евиденције о природним вредностима и људским активностима; обавештава кориснике заштићеног подручја и заштитне зоне о могућностима за обављање радова и активности; учествује у поступку утврђивања накнаде за ускраћивање или ограничавање права коришћења; издаје сагласности и одобрења; прати стање и води евиденције о природним вредностима, непокретностима и људским активностима; утврђује и наплаћује накнаде за коришћење заштићеног подручја.

Управљач је дужан да изврши упис делатности управљања заштићеним подручјем у складу са прописима којима се уређује класификација делатности и регистрација удружења у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 9.

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности Заштићеног станишта „Толинци” спроводи се према плану управљања који доноси Управљач на период од десет година (у даљем тексту: План управљања), са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

План управљања садржи циљеве и приоритетне задатке очувања повољног стања заштитне зоне, као и превентивне мере заштите од пожара у складу са законом којим се уређује заштита од пожара и прописима донетим на основу тог закона.

План управљања Управљач доноси и доставља министарству надлежном за послове заштите природе (у даљем тексту: Министарство) најкасније у року од десет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У поступку давања сагласности на План управљања, министарство прибавља мишљења министарстава надлежних за послове науке, просвете, туризма, просторног планирања, водопривреде, рударства, пољопривреде, шумарства и финансија.

Управљач је дужан да једном у три године анализира спровођење Плана управљања и остварене резултате и по потреби изврши његову ревизију.

До доношења Плана управљања, Управљач врши послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави Министарству на сагласност у року од 30 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Годишњи програм управљања из става 6. овог члана садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социоекономског развоја; приказ конкретних послова на изради и доношењу управљачких докумената, првенствено Плана управљања, акта о унутрашњем реду и чуварској служби и акта о накнади за коришћење заштићеног подручја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити;

приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

Члан 10.

Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

У оквиру садржине прописане Законом о заштити природе, правилником се ближе утврђују забрањени радови и активности, као и правила и услови обављања радова и активности који су допуштени на подручју Заштићеног станишта „Толинци”.

Правилник се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 11.

Управљач је дужан да на прописан начин обележи Заштићено станиште „Толинци”, његове спољне границе и границе површина, односно локалитета са режимом заштите II и III степена најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Управљач је дужан да у сарадњи са Републичким геодетским заводом и Заводом за заштиту природе Србије, извршити идентификацију граница Заштићеног станишта „Толинци” на терену, дигиталној ортофото карти и катастарском плану, у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

На операт, односно записник о утврђивању граница из става 2. овог члана, сагласност даје министарство надлежно за послове просторног планирања.

Границе утврђене, описане и верификоване на начин прописан у ст. 2. и 3. овог члана, сматраће се меродавним у свим стварима које се тичу спровођења ове уредбе.

Члан 12.

Управљач је дужан да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Заштићеним стаништем „Толинци” у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 13.

Управљач доноси и доставља Министарству на сагласност акт о накнади за коришћење заштићеног подручја Заштићено станиште „Толинци”, најкасније у року од 90 дана од дана ступања на снагу ове уредбе.

Члан 14.

Средства за спровођење Плана управљања Заштићеног станишта „Толинци” обезбеђују се из буџета Републике Србије, од накнаде за коришћење заштићеног подручја, прихода остварених обављањем делатности Управљача и из других извора у складу са законом.

Члан 15.

Плански документи, планови, програми и основе из области шумарства, ловства, управљања рибљим фондом, водопривреде, пољопривреде и туризма и други програми и планови који се односе на коришћење природних ресурса и простора у заштићеном

подручју Заштићено станиште „Толинци” усагласиће се са Просторним планом Републике Србије, овом уредбом и Планом управљања из члана 9. ове уредбе.

Члан 16.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

05 Број:

У Београду, 2017. године

В Л А Д А

ПРЕДСЕДНИК